

протиставляються книжним словам, надають писемному стилю імпровізації, індивідуалізації, емоційності та експресивності, що зазвичай характерне для усно-розмовних стилів.

Зрідка журналісти використовують прикметники (*совковий* – прикм. до *совок*) та словосполучки (*повний аут* – „велика неприємність” [12, с.40]), напр.: „*Багато хто з чиновників та службової братії за совковою звичкою одразу кидається „не пуцать” – не давати громадянам висловлювати свого протесту*” („Газета по-українськи”, 22.01.2008); „*І взагалі як „повний аут” характеризують експерти участь (точніше не участь) у євроатлантичній інтеграції до одного з ключових відомств – Міністерства промислової політики*” („Дзеркало тижня”, 29.04.2006).

Отже, у мові сучасної української періодики активізувалося вживання молодіжних та кримінальних жаргонізмів. Кількісно переважають жаргонізми-дієслова, менше – жаргонізмів-іменників. Вони функціонують здебільшого у коментарях, інтерв'ю, статтях зі значеннями, зафіксованими у відповідних жаргонних словниках, а також і з новими значеннями. Їх використовують для характеристики діяльності українських політиків та політичних партій і блоків, передвиборчих та виборчих перегонів, визначають негативізм загальних суспільно-державних процесів тощо. Тут вони виконують переважно оцінну та експресивну функції, сприяють встановленню контактів з читачем, приверненню уваги читача до суспільно-політичних матеріалів. Жаргонізми, вжиті в газетних заголовках, є засобом інтенсифікації змісту тексту, стилістичного контрасту між жаргонними та газетно-публіцистичними одиницями.

Активне функціонування молодіжних та кримінальних жаргонізмів у мові українських засобів масової інформації, зокрема в суспільно-політичній публіцистиці, засвідчує, що вони виходять за межі свого традиційного усно-розмовного вживання в соціальних діалектах і слугують засобами вираження переважно негативної оцінки та експресивізації газетних текстів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карпець Л.А. Український спортивний жаргон: структурно-семантичний аспект: Автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Х., 2006. – 19 с.
2. Ларин Б.А. О лингвистическом изучении города // Русская речь. – Л., 1928. – Ч.III. – С.61 – 74.
3. Митрофанов Е.В., Никитина Т.Г. Молодежный сленг: Опыт словаря. – М., 1994.
4. Мокиенко В.М., Никитина Т.Г. Большой словарь русского жаргона. – СПб.: Норинт, 2000.
5. Навальна М. Жаргонізми в мові української преси // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. Випуск 38 / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2008. – С. 147 – 152.
6. Перший словник українського молодіжного сленгу / Укл. Світлана Пиркало. – К., 1998. – 84 с.
7. Приходько І.Г. Російський молодіжний сленг Києва (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): Автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.02 / Київський університет імені Тараса Шевченка Інститут філології. – К., 2006. – 22 с.
8. Словник жаргону злочинців / Упорядн., передмова О.І.Поповченка. – К., 1996. – 342 с.
9. Соболева І.А. Сниженные (внелитературные) языковые средства в современном публицистическом дискурсе: Дис. ...канд. філол. наук: 10.02.02 / Луганський гос.пед. ун-т імені Т.Шевченка. – Луганск. – 2001. – 198 с.
10. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови: Містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень. – К.: Критика, 2003. – 336 с.
11. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики: Соціолінгвістичний аспект // Українська мова. – 2001. – №1. – С.55 – 68.
12. Ставицька Л. Український жаргон. Словник: Містить близько 4070 слів і понад 700 стійких словосполучень. – К.: Критика, 2005. – 496с.
13. Третяк Н.В. Жаргонна лексика в друкованих ЗМІ (номінативно-експресивна функція): Автореф. дис. ...канд. філол. наук: 10.02.01 / НАН України Ін-т української мови. – К., 2008. – 20 с.
14. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: Русанівський В.М. (співголова), Тараненко О.О. (співголова), Зяблюк М.П. та ін. К.: Вид-во "Укр. енцикл." ім. М.П.Бажана, 2000. – 752 с.

In the article author analyses the widely used slangy units, which are used in the modern Ukrainian periodicals, describes the broadening processes of using of famous slang words by this time, finds out the reasons of active using of these lexical units in the texts of different genres in the printed Mass Media of the beginning of the XXI century.

Key words: the language of modern Ukrainian periodicals, social and political themes, youth slang words, criminal slang words, expression.

Л. В. Нурждак

УКРАЇНЬСЬКА ЕРГОНІМІЯ ПОСТРАДЯНСЬКОЇ ДОБИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЕКОЛІНГВІСТИКИ

У статті проводиться аналіз українського фірмонімікону крізь призму української лінгвістики та еколінгвістики. Особлива увага приділяється вивченню культури та норм української мови. Певна увага приділяється дослідженню важливих законодавчих проектів, які регулюють нормування та використання українського фірмонімікону, після розпаду Радянського Союзу.

Ключові слова: фірмонім, ономастика, еколінгвістика.

Українська ергонімія посідає помітне місце в українському ономастиконі посттоталітарної доби. Прикметною рисою цього розряду онімної лексики є висока продуктивність та частота вживання його одиниць. Ці чинники, окрім іншого, спричиняють не лише раптове кількісне збагачення українського ергонімікону, а й актуалізують цілу низку проблем, пов'язаних з дотриманням українського законодавства у сфері мовного будівництва, культури та естетики української власної назви тощо. Уся ця проблематика входить до компетенції такої молоді галузі мовознавства, як еколінгвістика.

Еколінгвістичний аспект української ергонімії спеціально ще ніким не вивчався, однак такі дослідники, як О.Белєй [1], А.Беспалова [2], О.Кутуза [4], О.Мініна [5], М.Цілина [8] принагідно торкалися проблем культури власної назви, відповідності структури сучасних ергонімів нормам українського правопису тощо, що не тільки підтверджує актуальність подібних студій, а й дає надійний матеріал для вивчення динаміки відповідних мовних явищ.

У посттоталітарний період, коли зникли державно-ідеологічні перепони у творенні та функціонуванні української онімної лексики, відбулися системні зміни і в якісному, і в кількісному складі української ергонімії, які М.Романюк характеризує наступним чином: „Докорінно змінилися мотиви присвоєння власних назв, суттєво розширилася їх джерельна база, зріс вплив окремої особи, як правило, власника, на вибір конкретної власної назви фірми” [6, с.20].

Наші спостереження над українською ергонімією посттоталітарної доби показують, що на її розвиток впливає цілий комплекс інтра- та екстралінгвальних чинників, які в свою чергу також позначаються й на відповідності сучасних українських ергонімів чинному українському законодавству, правописним нормам української мови та критеріям культури та естетики культури власної назви.

Вкрай негативно на екологічний стан сучасної української ергонімної субсистеми впливає ігнорування чинного українського законодавства, що врегульовує творення та вживання власних назв об'єднань людей. Так, наприклад, всупереч нормі статті 37 Закону «Про мови в УРСР», яка зобов'язує відтворювати „всі назви державних установ, підприємств, різних громадських та партійних органів українською мовою. А в разі потреби, ці назви можуть перекладатися будь-якою іншою мовою (з правого боку, або внизу)” [3, с.14], значний, а в окремих регіонах України високий відсоток ергонімів передається засобами не української, а російської, англійської та інших мов. Наприклад: ТОВ «*Рассвет*» (м.Дніпропетровськ), ТОВ «*Александр*» (м.Київ), ЗАТ «*Инпромсервис*» (м.Донецьк), ТОВ «*Быттехника*» (м.Донецьк), корпорація «*Сибирское здоровье*» (м.Сімферополь), ТОВ «*Ирбис*» (м.Херсон), ПП «*Источник*» (м.Феодосія), готель «*Отдых*» (м.Ялта), готель «*Сосновая роцца*» (м.Ялта), готель «*Мираж*» (м.Донецьк), готель «*Одесса*» (м.Одеса), ТОВ «*Цветномир*» (Ялта), маркетинговий холдинг «*Дивагатель торговли*» (м.Дніпропетровськ), ТОВ «*Евросет*» (м.Дніпропетровськ), ПП «*Млечный путь*» (м.Дніпропетровськ), ТОВ «*Sbm-Group*» (м.Київ), ТОВ «*Autoline*» (м.Київ), ТОВ «*Europcar*» (м.Київ), ПП «*Secrete service*» (м.Кривий Ріг), компанія «*Systemgroup*» (м.Київ), бізнес-центр «*Silver centre*» (м.Київ), ПП «*Case design*» (м.Дніпропетровськ), ПП «*Creative home*» (м.Харків), компанія «*Floor exclusive*» (м.Харків), компанія «*Build&live development*» (м.Київ), компанія «*Maersk Ukraine*» (м.Дніпропетровськ), взуттєва фабрика «*Mistral*» (м.Дніпропетровськ), ПП «*Geletio*» (м.Львів), ТОВ «*Paolla*» (м.Львів), СП «*Cpl group*» (м.Київ), ТОВ «*Intermed*» (м.Київ), фірма «*Injector servise*» (м.Вінниця) та інші [ЖС 2007-8].

Незаконним з погляду чинного українського законодавства у сфері мовного будівництва є широке використання в українській ергонімії пострадянської доби латинської графіки. Найчастіше латинографічні записи зустрічаються серед українських фірмонімів. Наприклад: магазин «*Oskar*» (м.Мукачеве), магазин «*Bebiko*» (м.Мукачеве), магазин «*Instinct*» (м.Ужгород), магазин «*Kiara*» (м.Ужгород), магазин «*Extreme Sports*» (м.Ужгород), магазин «*Vasil*» (м.Ужгород), кафе «*Belami*» (м.Ужгород), бар «*Rio*» (м.Ужгород), магазин «*Лухог*» (м.Ужгород), бар «*Absolut*» м.Ужгород), магазин «*Vambino*» (м.Ужгород) тощо. Наше опитування та анкетування власників підприємств показало, що вони найчастіше вдаються до використання латинської графіки при записі власних назв підприємств з рекламною метою, бо, на їх думку, латинографічний запис фірмоніма додає респектабельності фірмі, яку він називає. Аналогічні причини популярності латинографічних фірмонімів називають також О.Белей [1], М.Романюк [6].

За нашими спостереженнями, використання латинографічних ергонімів в пострадянській Україні найчастіше спостерігається не в офіційному стилі, а в рекламних проспектах, на рекламних щитах, візитівках тощо, що також підтверджує рекламну мотивацію появи незаконних латинографічних варіантів ергонімів.

Неприпустимою, на нашу думку, є поширена практика при записі ергонімів поєднувати українську та латинську абетки, що суперечить не тільки законодавчим та правописним нормам української мови, але й мовній естетиці. Так, наприклад: страхова компанія «*PZU Україна*» (м.Мукачеве), магазин «*Соланж*» (м.Мукачеве), ТОВ «*AZ-Харків*» (м.Харків), ТОВ «*Asbis-Україна*» (м.Донецьк), ТОВ «*ACD-Експрес*» (м.Харків), ТОВ «*L-Мастер*» (м.Київ), компанія «*GSM-Шлюз*» (м.Дніпропетровськ), ПП «*SOS Ком'ютер*» (м.Донецьк), ПП «*IQ Центр*» (м.Київ), ПП «*Планета Z*» (м.Київ), ТОВ «*SAER Україна*» (м.Київ), бюро перекладів «*Eurologos-Харків*» (м.Харків), ТОВ «*Start-Полиграф*» (м.Київ), [ЖС 2007-8], інтернет-клуб «*Ультра internet centr*» (м.Ужгород), магазин будівельних матеріалів «*Inexбуд*» (м.Ужгород), стоматологічний кабінет «*Юмал-г*» (м.Ужгород), кав'ярня «*Edusho*» (м.Мукачеве), магазин дитячого одягу «*Вау стиль*» (м.Мукачеве), та інші.

Актуальною для української ергонімії пострадянської доби залишається також проблема дотримання норм чинного „Українського правопису”. Так, структура багатьох українських ергонімів містить порушення правил вживання великої літери. Найчастіше такі помилкові орфограми зустрічаються серед власних назв політичних та неполітичних об'єднань громадян. Наприклад: *Всеукраїнське Об'єднання “Батьківщина”* (замість *Всеукраїнське об'єднання “Батьківщина”*), *Ліберально-Демократична Партія України* (замість *Ліберально-демократична партія України*), *Народний Рух України* (замість *Народний рух України*), *Українське Товариство Сліпих* (замість *Українське товариство сліпих*), *Соціал-Демократична Партія України (об'єднана)* (замість *Соціал-демократична партія України (об'єднана)*) тощо.

У багатокомпонентних власних назвах державних установ, в тому числі й вищих навчальних закладів ми також зафіксували непоодинокі порушення норм вживання великої літери. Наприклад: *Донецький Інститут Гірничого Бізнесу* (замість *Донецький інститут гірничого бізнесу*), *Науково-Дослідний Інститут психології АПН України* (замість *Науково-дослідний інститут психології АПН України*), *Науково-Виробниче Об'єднання “Формація”* (замість *Науково-виробниче об'єднання “Фармація”*), *Український Державний Лісотехнічний Університет* (замість *Український державний лісотехнічний університет*), *Хмельницька Атомна Електростанція* (замість *Хмельницька атомна електростанція*) та ін.

Порушення правил вживання апострофа, м'якого знака, чергування приголосних, правопису префіксів і тому подібне також нерідко стає причиною появи ергонімів, що негативно впливають на екологічний стан субсистеми власних назв об'єднань людей. Наприклад: кооператив «*Св'ято*» (м.Ужгород) замість «*Свято*», МПП «*Альянс*» (м.Мукачеве) замість «*Альянс*», МПП «*Ігорь*» (м.Мукачеве) замість «*Ігор*», МПП «*Різьбяр*» (м.Виноградів) замість «*Різьбяр*», ПП

«Майстер-сервіз» (м.Ужгород) замість «Майстер-сервіс», ТОВ «Газ-Сервіз» (сmt. Воловець) замість «Газ-Сервіс» [ЗС 1997] та інші.

У нашій картотеці є ціла низка українських ергонімів пострадянської доби, які записані з порушенням норм чинного „Українського правопису” через необґрунтоване вживання церковнослов’янських літер ер або ять. Пор.: ресторан „Унгарський” (м.Ужгород), магазин „Прованть” (м.Ужгород), кафе «Трактир» (м.Мукачеве) тощо.

Еколінгвістичний аспект вивчення української ергонімії пострадянської доби виявляє факт невідповідності багатьох власних назв об’єднань людей найелементарнішим естетичним критеріям. Найчисельнішою групою українських онімів, що суперечать естетичним критеріям української мови, є ергоніми-аббревіатури. Напр.: ПП «М.С.» (м.Ужгород), МП «ВММ» (м.Мукачеве), МП «СТС» (м.Мукачеве), ТОВ «МВМ» (м.Мукачеве), ПМП «СВБ» (сmt Великий Бичків, Рахівський р-н, Закарпатська область), СП «МВШ» (с.Концове, Ужгородський р-н), ПП «МСМ» (м.Ужгород), ТОВ «МКМ ЛТД» (м.Ужгород) [ЗС 1997], ПП «ВТЛ» (м.Ужгород), ТОВ «РТМ» (м.Ужгород), ЛТД «СКМ» (м.Ужгород), ЛТД «ТПП» (м.Ужгород), ТОВ «РТТВ» (м.Ужгород), ТОВ «МКМ» (м.Ужгород) [ЗС 2000-1], ТОВ «СТМКБ» (с.Запсонь, Березівський р-н, Закарпатська область) [ЗС 2003] та інші. Такі і подібні утворення створюють не лише естетичну невідповідність, а й вони незручні у використанні, зокрема у вимові.

Негативний вплив на загальний естетичний рівень української ергонімії пострадянської доби справляє захоплення частиною українських підприємців знаковими західноєвропейськими реаліями, які вони використовують як джерельну базу чи як мотив номінації при творенні українських ергонімів. Така практика не суперечить ні чинному українському законодавству, ні нормам „Українського правопису”, проте нерідко респектабельна власна назва, утворена на базі чужомовної лексики, дисонує із успішністю найменованої фірми чи надто прозаїчною сферою її діяльності.

Напр.: ПП «Сана» (м.Ужгород), СП «Мобіл» (с.Косино, Березівський р-н, Закарпатська область), ПП «Сфінкс» (м.Мукачеве), МП «Едгар» (с.Біла Церква, Рахівський р-н, Закарпатська область), МП «Естелла» (сmt Великий Бичків, Рахівський р-н, Закарпатська область), ПП «Анаконда-Менчул» (с.Данилове, Хустський р-н, Закарпатська область), МПП «Елма» (с.Гараздівка, Березівський р-н, Закарпатська область), МПП «Мадлена» (м.Мукачеве), МПП «Стейк» (м.Рахів, Закарпатська область), ПП «Данко» (м.Хуст, Закарпатська область), ПП «Даная» (м.Мукачеве), комерційно-правова фірма «Алекс» (м.Берегово), МПП «Серж» (м.Мукачеве), МПП «Аміго» (м.Мукачеве), ПП «Мишель» (м.Ужгород), МПП «Адлер» (м.Гячів, Закарпатська область), ПП «Адрієн» (м.Берегово, Закарпатська область), МПП «Макс» (м.Мукачеве), ПМП «Мишел» (м.Сваліява, Закарпатська область), МПП «Мілена» (м.Ужгород), ТОВ «Стінг» (м.Ужгород), виробничо-комерційне підприємство «Алекс» (м.Хуст), ТОВ «Тімео» (м.Мукачево) [ЗС 1997], кафе-бар «Ариадна» (м.Ужгород), кафе-бар «Твін Пікс» (с.Великий Бичків, Рахівський р-н, Закарпатська область), ТОВ «Твінс» (м.Ужгород), магазин-кафе «Свен» (м.Ужгород) [ЗС 2003], ПП «Анатоль» (м.Ужгород), МПП «Алекс» (м.Сваліява, Закарпатська область), більярб-бар «Маямі» (м.Ужгород), МГО «Несмія» (м.Ужгород), кафетерій «Савана» (м.Ужгород) [ЗС 2003], готель «Санта-Барбара» (м.Алушта, АР Крим), готель «Марріон» (м.Одеса) ЖС [2007-8] та багато інших. Популярність таких ергонімів українська дослідниця М.Романюк справедливо вважає виявом тенденції до вестернізації пострадянського ономастикону [6, с.24].

Аналіз української ергонімії пострадянської доби показав, що порушення чинного українського законодавства, норм „Українського правопису” при творенні та функціонуванні власних назв об’єднань людей має масовий і системний характер та вкрай негативно позначається на екологічному стані української онімійної лексики. Найвищу питому вагу мають порушення, зумовлені творенням українських ергонімів шляхом онімізації чи трансонімізації чужомовних лексем. Якщо російськомовні ергоніми мають високу частоту вживання у східних та південних областях України, то популярність латинографічних онімів рівновелика по всіх регіонах України. Серйозним дестабілізуючим чинником щодо екологічного стану сучасної української ергонімії є негативний вплив глобалізації. Лише чітке дотримання норм українського законодавства у сфері мовного будівництва, норм „Українського правопису”, а також підвищення культури мовлення наших співгромадян сприятиме покращанню рівня культури української мови у сфері української ергонімії пострадянської доби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белей О.О. Сучасна українська ергонімія: власні назви підприємств Закарпаття. – Ужгород, 1999. – 111 с.
2. Беспалова А.В. Структурно-семантичні моделі ергонімів і їх вживання в сучасній англійській мові: Автореф.дис...канд.філол.наук: 10.02.04. – германські мови / Одеський державний університет ім.І.І.Мечникова. – Одеса, 1989. – 16 с.
3. Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки про мови в Українській РСР (Прийнятий на X сесії Верховної Ради УРСР 11 скликання 28 жовтня 1989). – К., 1991. – 15 с.
4. Кутуза Н.В. Структурно-семантичні моделі ергонімів (на матеріалі ергонімікону м.Одеси): Автореф.дис...канд.філол.каук: 10.02.01 – укр.мова/ Одеський національний університет ім.І.І.Мечникова. – Одеса, 2003 . – 18 с.
5. Мініна О.Г. Номінаційні процеси в сучасній європейській ергонімії: Дис...канд.філол.наук: 10.02.19 – теорія мовознавства / Донецький державний університет. – Донецьк, 1992. – 197 с.
6. Романюк М.І. Соціально зумовлені інновації в ономастиці ні Закарпаття кін. XX-поч. XXI ст. – Ужгород: Гражда, 2007. – 124 с.
7. Український правопис/НАН України, Ін-т мовознавства ім.О.О.Потебні; Інститут української мови – стереотип. вид. – К.: Наук. Думка, 2002. – 240 с.
8. Цілина М.М. Ергоніми м.Кієва: структура, семантика, функціонування: Автореф.дис...канд.філол.наук: 10.02.01 – укр.мова / Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 23 с.

ДЖЕРЕЛА І ПРИЙНЯТІ СКОРОЧЕННЯ:

1. ЖС 2007-8 - Жовті сторінки України 2007-2008.Щорічний всеукраїнський телефонний бізнес-довідник Вип. 5. – Київ, 2007. – 1182 с.
2. ЗС 1997 - Золоті сторінки України.Ділове Закарпаття 1997. – Ужгород. – 367с.
- 3.ЗС 2000-1 - Золоті сторінки України.Ділове Закарпаття 2000-2001. – Ужгород. – 186 с.
- 4.ЗС 2003 - Золоті сторінки України.Ділове Закарпаття 2003. – Ужгород. – 242 с.

The article analyzes the Ukrainian firmonyms in the field of Ukrainian language and ekolinguistics. Special attention is given to the study of culture and normative principles of the Ukrainian spelling. Some attention is given to learning the influence of existing laws and acts on the function and creation of ukrainian firmonyms after the fall of the Soviet Republic.

Key words: firmonym, onomastyka, ekolinguistica.

Н. Ф. Пащковська

ОСОБЛИВОСТІ СИНОНІМІЧНИХ РЯДІВ У ТВОРАХ Є. ГУЦАЛА

У статті розглянуто синонімічні ряди у текстах художніх творів Є. Гуцала. З'ясовано особливості формування синонімічних рядів – дієслівних та іменникових за рахунок уведення до їх складу фразеологізмів.

Ключові слова: синонімічний ряд, дієслівна синонімія, іменникова синонімія.

Дослідження синонімічних рядів у лексичному складі мови як системи є однією з важливих проблем синхронного аналізу лексики і водночас передбачає аналіз їхньої граматичної структури, з'ясування того, що являють собою синонімічні одиниці. Різниця всередині синонімічного ряду зводиться до наявності специфічних для окремих слів диференційних компонентів, синтаксичних моделей і лексичної сполучуваності (в рамках більш загальної для всіх сполучуваності) [1, 15].

Проблема синонімічного ряду є важливою для теорії синонімії. Синонімічний ряд – це мікросистема в синонімічній системі та загальній системі мови, специфічність якої базується на можливості різного називання того самого поняття. У загальній системі мови, синонімічний ряд не є чимось замкнутим, нерухомим, ізольованим.

Розвиток семантики слова пролягає саме через синонімічний ряд. Він дає змогу знайти словесне вираження для кожного поняття в усій різноманітності його можливих відтінків. Об'єднання синонімів у синонімічні ряди насамперед пов'язане з точним визначенням значень слів, як основних, так і переносних, із чітким розмежуванням значень слів, відтінків значень і контекстуального вживання слова.

Для визначення семантичної структури синонімічного ряду важливо визначити, до якої морфологічної категорії належить певне слово, оскільки синтаксичні одиниці, виражені іменниками чи іншими частинами мови, творять різні за своєю природою зв'язки в контекстах. У межах синонімічного ряду слова об'єднуються на основі їх смислової співвідносності і відрізняються або певними відтінками значень, або емоційним забарвленням, або сферою вживання. За своєю лексико-граматичною співвіднесеністю в синонімічні ряди можуть об'єднуватися слова однієї частини мови, хоча в синонімічному ряді об'єднуються і словосполучення різних типів та фразеологічні словосполучення як еквіваленти лексичних синонімів, що характеризуються лексичною неподільністю.

Більшість синонімічних рядів є змішаного комплексного типу. Оскільки ж велика кількість слів є багатозначними, то в процесі аналізу синонімічного ряду важливо чітко встановити, в яких значеннях ужито слова. Те саме слово в різних значеннях може входити у різні ряди [3, 16].

Незамкнений синонімічний ряд – шлях розвитку мови, її еволюція. Явище синонімії – універсальне явище, що поєднує мовні факти в часі, в локальних і соціальних варіантах, тому до синонімічного ряду можуть входити застарілі і нові, літературно нормативні і діалектні, просторічні та жаргонні. Синонімічний ряд зв'язує і те, що прийнято загальною мовною нормою, і те, що народилося в індивідуальній творчості, втілюючи різноманітність і єдність літературної мови.

Отже, як явище синхронне, синонімічний ряд разом з тим поєднує час минулий з теперішнім. Він не є замкненим, закритим, ізольованим мовним явищем, що відкриває простір для видозміни в його складі. З розвитком лексичної системи обсяг синонімічного ряду змінюється. Поява нових лексем у мові, перехід окремих слів до пасивної лексики, набуття деякими діалектними словами статусу літературної норми зумовлюють певні зміни в межах синонімічного ряду. Можуть змінюватися межі між окремими членами синонімічного ряду, відбуватися перегрупування компонентів синонімічного ряду. Позиція слів у синонімічному ряду детермінується передусім їхньою семантикою, меншою мірою – властивою їм конотацією. Кожного разу діє принцип семантичної градації, що полягає в спаданні або наростанні видозмін основної ознаки ряду, яка закладена в його домінанті – семантично організованому центрі.

Семантика слова розкривається повністю тоді, коли з'ясовуються всі його зв'язки з близькозначними словами і з усім семантичним полем [2, 217].

Кожне слово поза своїм основним значенням може використовуватися за різними ознаками як синонім. Звичайно синоніми передають явища предметні і якісні, а синонімічні зв'язки встановлюються в межах певної частини мови. Так, в ідіостилі Є. Гуцала найбільш розгалуженими синонімічними рядами є дієслівні. Дієслово є носієм динамічної ознаки, а твори Є. Гуцала сповнені руху, дії, постійного розвитку життєвих ситуацій. У межах дієслівних синонімічних рядів синонімізуються елементи різних граматичних категорій. Крім дієслів-синонімів, у синонімічних рядах виявляємо і словосполучення, що дорівнюють слову. Найбільшу увагу виявляє Є. Гуцало до дієслів руху, мовлення, зорового сприйняття, вияву почуттів та емоцій. Компоненти цих семантичних груп об'єднані у великі градаційні ряди, в центрі яких перебувають нейтральні лексеми, а далі – слова з позитивним та негативним оцінним значенням.